

Kunskapsbaserad utveckling av hälsofrämjande insatser för äldre i kommunerna

- KUBINOL-modellen

Utveckling av hälsofrämjande
och förebyggande insatser
för äldre
– KUBINOL-modellen

Karina Tilling
Oktober 2022

Karina Tilling
Ekonomie doktor, forskare vid FoU i Väst
2023-10-13

FoU i Väst – en del av Göteborgsregionen

Forsknings- och utvecklingsenhet inom Göteborgsregionens kommunalförbund som ägs gemensamt av 13 kommuner.

FoU står för Forskning och Utveckling – praktiktäna forskning och forskningsbaserat utvecklingsarbete.

FoU i Väst stärker kunskapsutvecklingen inom välfärdsområdet bland annat genom att systematisera och utveckla ny kunskap och visa på goda exempel.

1 Ale	8 Lilla Edet
2 Alingsås	9 Mölnä
3 Göteborg	10 Partille
4 Härjeda	11 Stenungsund
5 Kungsbacka	12 Tjörn
6 Kungälv	13 Öckerö
7 Lerum	

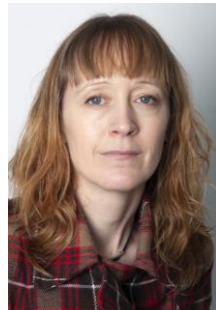
Det är vi som är FoU i Väst

Anjelica
Hammersjö

Anna
Melke

Cornelia
Björk

Gunilla
Bergström

Jeanette
Olsson

Jenny
Rehnman

Karina
Tilling

Lisbeth
Lindahl

Louise Bäckemo
Johansson

Malin
Isaksson

Miriam
Hansen

Theresa
Larsen

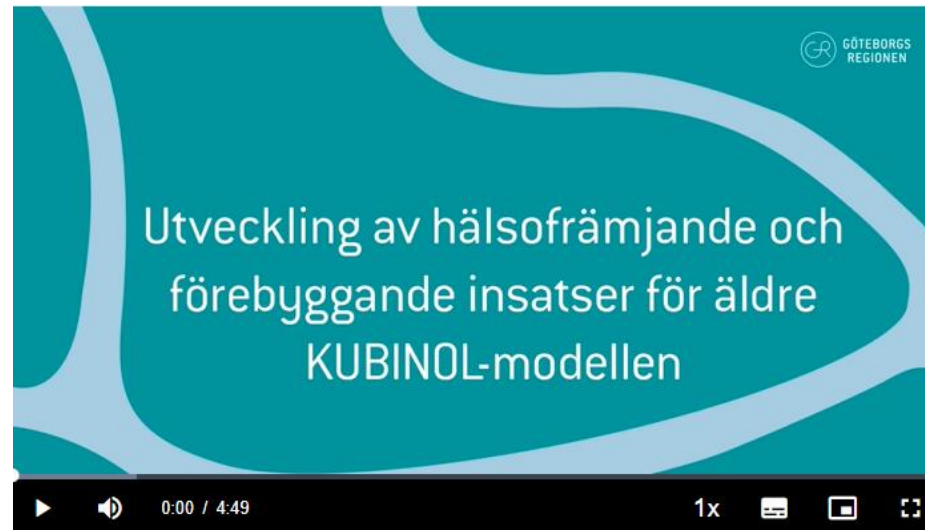

Åsa
Nilsson

**Ladda gärna ned rapporten
och läs mer:**

<https://goteborgsregionen.se/kubinol>

Informationsfilm:

Utveckling av hälsofrämjande
och förebyggande insatser
för äldre

– KUBINOL-modellen

Karina Tilling
Oktober 2022

Kunskapsbaserad utveckling

av hälsofrämjande insatser för äldre
i kommunerna
- KUBINOL-modellen

FoU i Väst

Utveckling av hälsofrämjande
och förebyggande insatser
för äldre

– KUBINOL-modellen

Karina Tilling
Oktober 2022

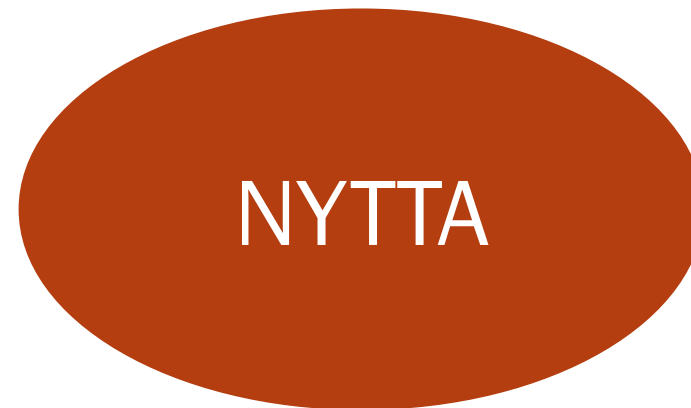

Den evidensbaserade modellen

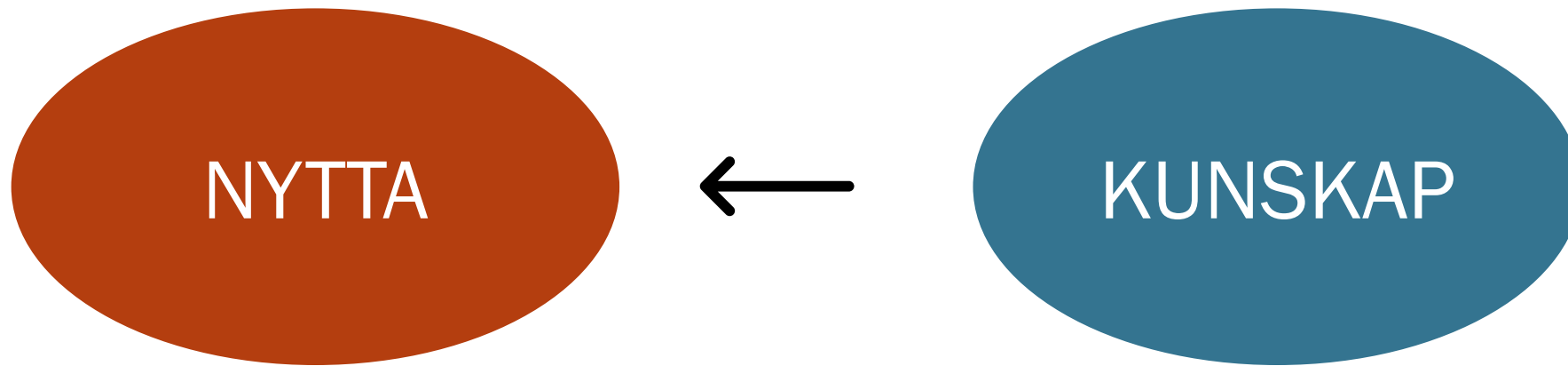
”Kunskapsbaserad socialtjänst”

Källa: Kunskapsguiden, 2023

Karina Tilling, 2023-10-13

Karina Tilling, 2023-10-13

NYTTA

HUR?

KUNSKAP

Karina Tilling, 2023-10-13

Del 1. FoU-studie och rapport

KUBINOL modellen

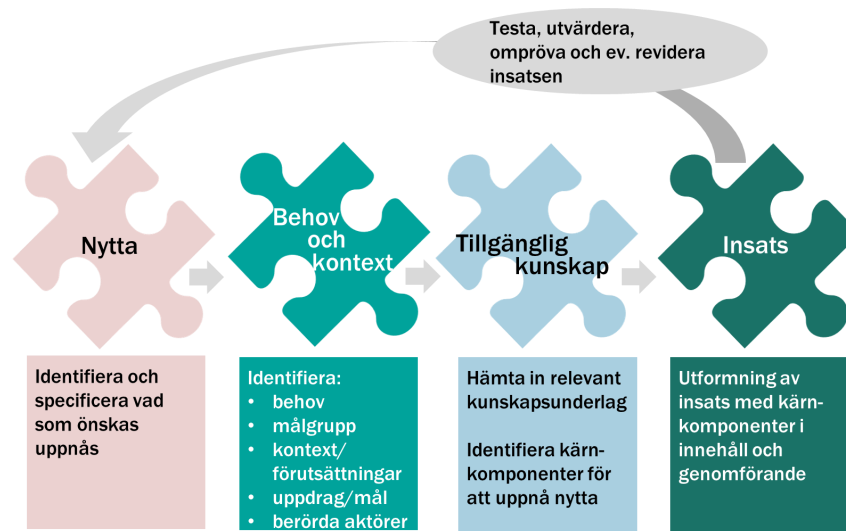
Del 2. KUBINOL i praktiken Pilot: Processtöd i fem kommuner

FoU i Väst

Utveckling av hälsofrämjande
och förebyggande insatser
för äldre
– KUBINOL-modellen

Karina Tilling
Oktober 2022

Frågor och medskick initialt från nätverket för äldreomsorgs-/hälso- och sjukvårdschefer i GR

Hur bör hälso-
främjandet se ut?

Hur förebygga?

Vilka risker finns?
Hur kan vi
identifiera dem?

Vad är *effektivt* att
satsa på?

Vilka når vi/når
vi inte?

Karina Tilling, 2023-10-13

Utmaningar beskrivna GR:s HoF-nätverk (verksamheterna)

- Att nå de som inte nås idag och möta deras behov
- Män, utrikesfödda, ofrivilligt ensamma är särskilt svårnådda
- Kunna möta upp nya behov, t ex digitalt utanförskap
- Ekonomisk osäkerhet i verksamheten, ej lagstadgad
- Stuprörstänkande, internt och externt

Karina Tilling, 2023-10-13

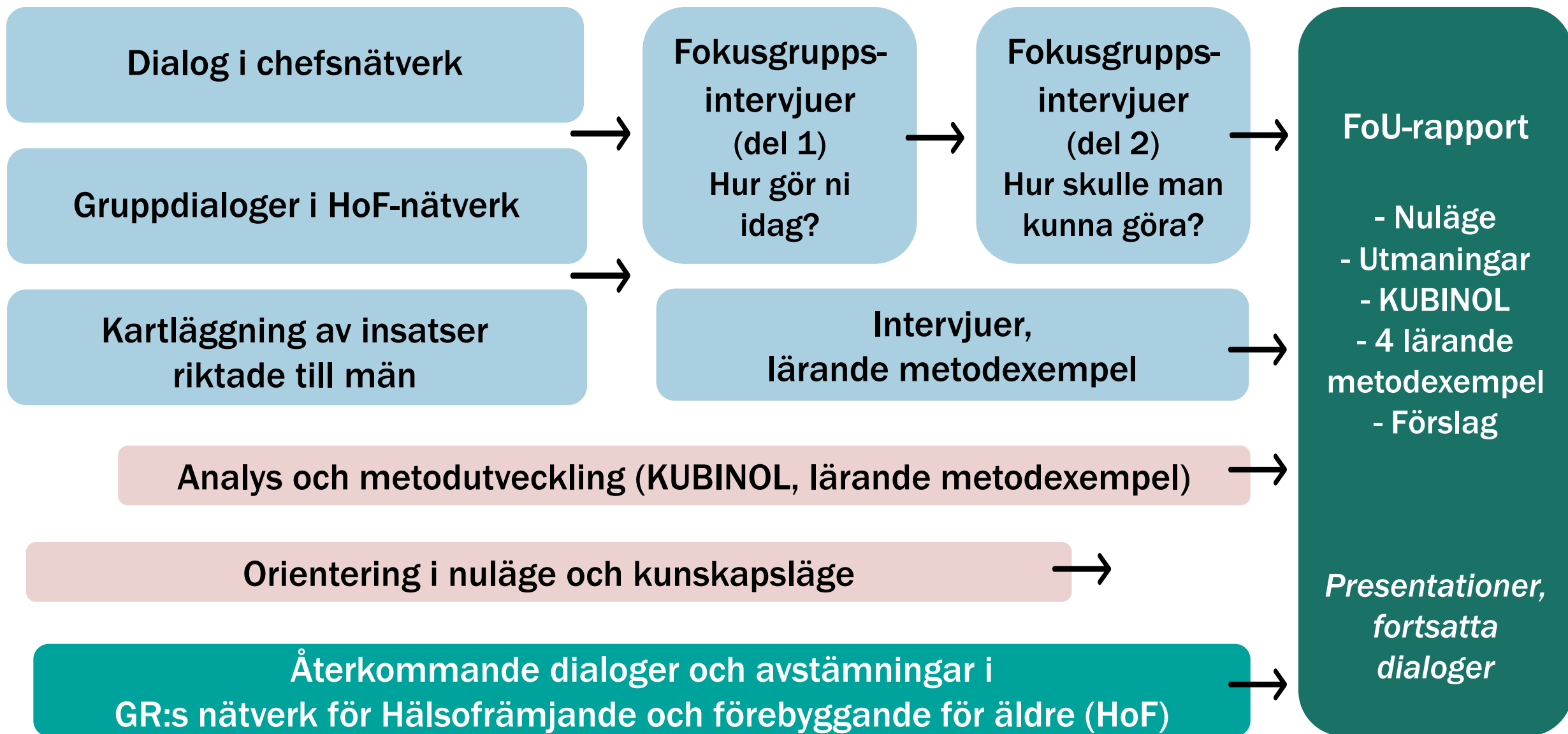
Syfte

"Att utforska hur HoF riktat till äldre personer i ordinärt boende kan utvecklas och nå fler i rätt tid baserat på identifierade behov, tillgänglig kunskap samt utifrån verksamheternas mål och uppdrag "

Karina Tilling, 2023-10-13

DYNO
Dyno Nobel

Kunskapsbaserad utveckling av hälsofrämjande insatser för äldre i kommunerna

- KUBINOL-modellen

FoU i Väst

Utveckling av hälsofrämjande
och förebyggande insatser
för äldre

– KUBINOL-modellen

Karina Tilling
Oktober 2022

Nio goda hälsoråd för äldre från 1763

1. Håll en förnuftig kost och fruktsam i sin omgivning.
2. Tugga långsamt och väl.
3. Använd välvalda kläder som minskar kyla.
4. Rör dig väl och undvik oväder hit och dit.
5. Håll regelbundet i ordning dina kläder.
6. Fortsätt din verksamhet så länge dina krafter tillåter.
7. Håll tankarna fria från oro.
8. Utför dagligen torrborstning och gnidning av huden.
9. Upprätthåll goda kontakter med dina medmänniskor. Hjärtat kallnar inte eller bliver känslolöst hos den äldre. Själens skönhet åldras ej.

”Hemligheten att förlänga människors liv eller att hinna till den rätta ålderdomen igenfinnes endast i levnads- och sundhetsregler och icke i apoteksmedel.”

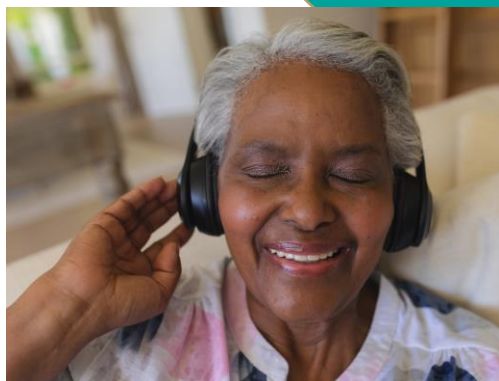

David Schulz von Schulzenheim
Läkare och nationalekonom

"De fyra hörnpelarna för ett gott åldrande" Socialstyrelsen, 2023 (länk)

→ viktiga områden i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet

**Social
gemenskap**

Meningsfullhet

Fysisk aktivitet

Goda matvanor

Karina Tilling, 2022-04-27

Identifierade utmaningar - arbetssätt

- Metodik och arbetssätt saknas för att hitta, värdera och använda tillgänglig kunskap i praktiken
- Kunskap söks inte utifrån specificerad önskad nytta och identifierade behov i målgruppen
- Relevanta kunskapsområden saknas, t ex samhälls-/hälsoekonomi, kommunikation, målgruppsanalys, kvalitativ utvärdering
- Högt ambitionsnivå och många pågående insatser
- Motstånd i att lägga ner befintliga insatser

Identifierade utmaningar – arbetssätt forts.

- Lite utrymme för strategisk utveckling
- Använda mer av den samlade höga professionella kompetensen i HoF
- Definiera behov och önskad nytta i insatser
- Få till former för effektiv samverkan
- Öka lärandet utifrån egen beprövad erfarenhet
- Utvärdering av insatser begränsas ofta till nöjdhet, antal deltagare och befintliga deltagare

Utmaningar – organisatoriska förutsättningar

- ”Infrastruktur” och metodik saknas för att använda tillgänglig kunskap, skapa lärande och systematisk utveckling
- Otydlig inriktning och osäker finansiering
- Fokus på utvärdering i antal deltagare och nöjdhet utgör en *utvecklingsparadox*
- Stor outnyttjad potential i HoF-verksamhet:
 - potentiellt nav i kommunal Nära vårdutveckling
 - resurs för övrig äldreomsorg
 - god samhällsekonomisk investering

Karina Tilling, 2023-10-13

Ser du likheter med
utmaningar i andra
verksamheter?

Fyra lärande metodexempel

- Exempel på insatser där nytta uppnåtts inom kruxiga områden (ofrivillig ensamhet, nå ut jämlikt)
- Ny kunskap från beprövad erfarenhet
- Metodexemplen presenteras utifrån KUBINOL-modellens struktur
- Identifierade kärnkomponenter i den beprövade erfarenheten presenteras utförligt
- Testresultat: ny kunskap + lärande i KUBINOL-metodiken + inspiration

1. Den självgående promenadgruppen
(Stadsområde nordost, Göteborg)
2. Förbättrad fysisk uthållighet, social gemenskap
och ökad livsglädje – prova på-träning i Tensta
3. Herrklubben i Huddinge, bryter ensamheten och
bygger ny social gemenskap för äldre män
4. ”Män, pyttipanna och prat” – att nå ut till och att
utveckla aktiviteter på mötesplatser tillsammans
med män (Stadsområde sydväst, Göteborg)

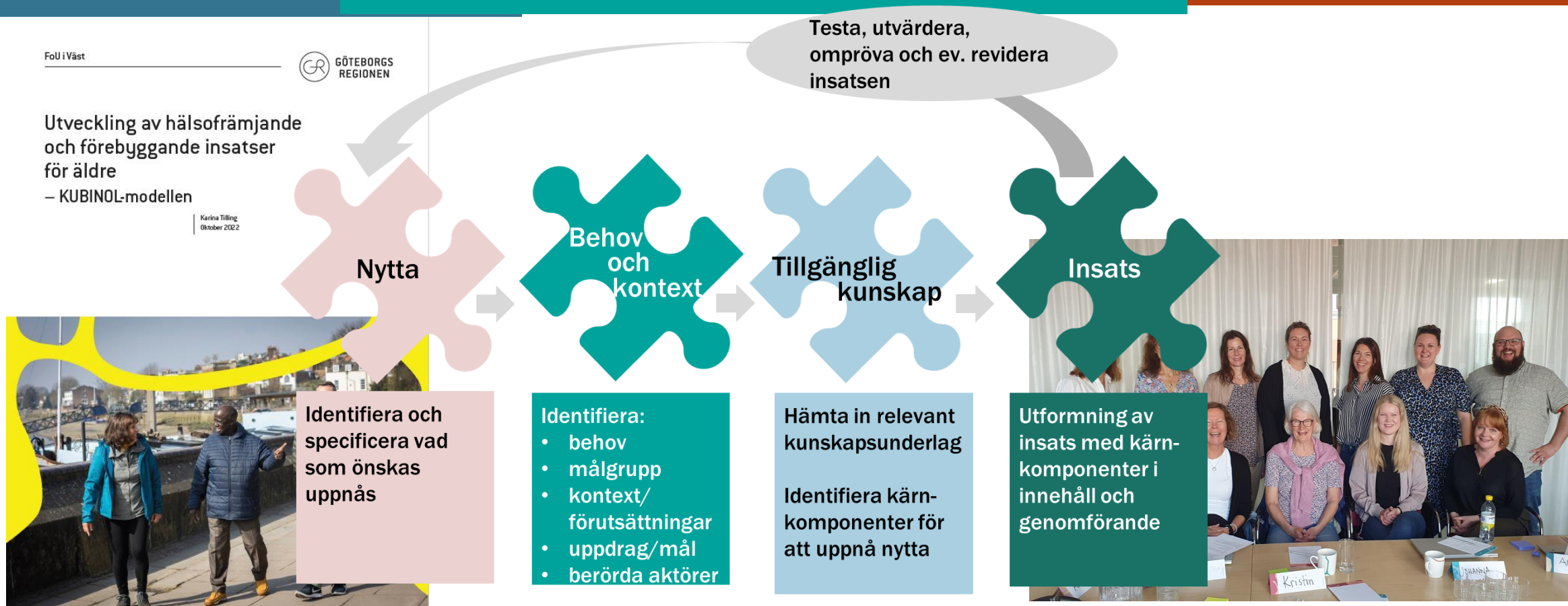
Karina Tilling, 2023-10-13

FoU i Väst

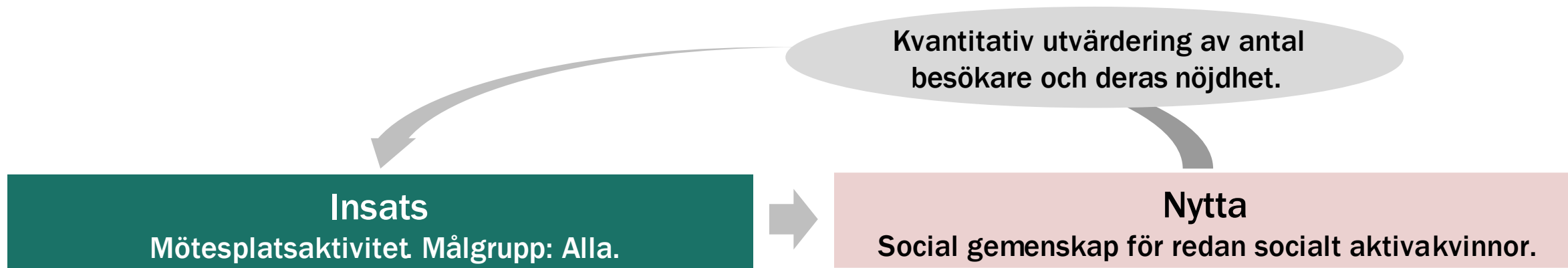

Utveckling av hälsofrämjande
och förebyggande insatser
för äldre
– KUBINOL-modellen

Karina Tilling
Oktober 2022

Identifierat förhållande mellan befintliga insatser och nytta - exemplifiering

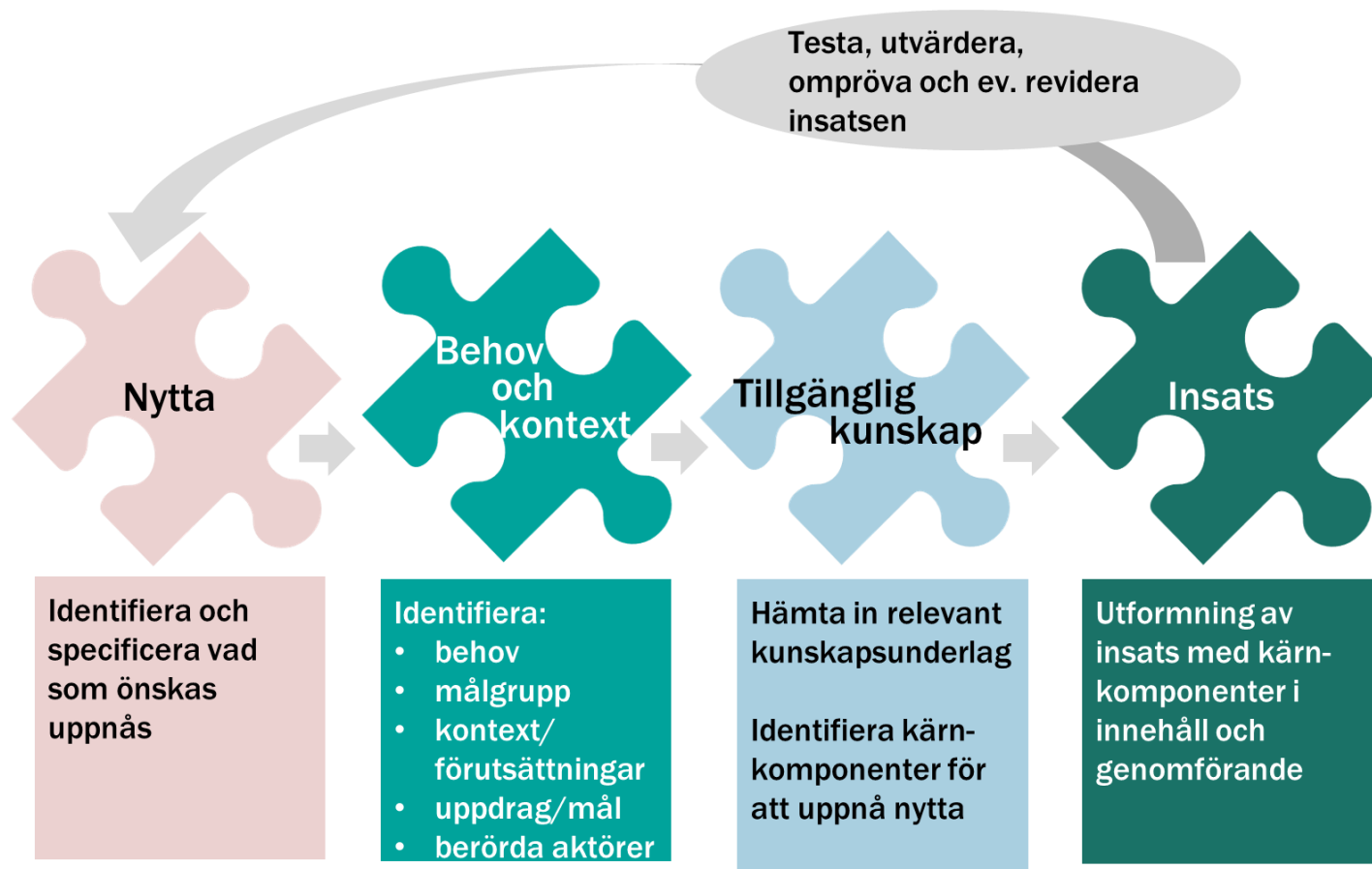
Karina Tilling, 2023-10-13

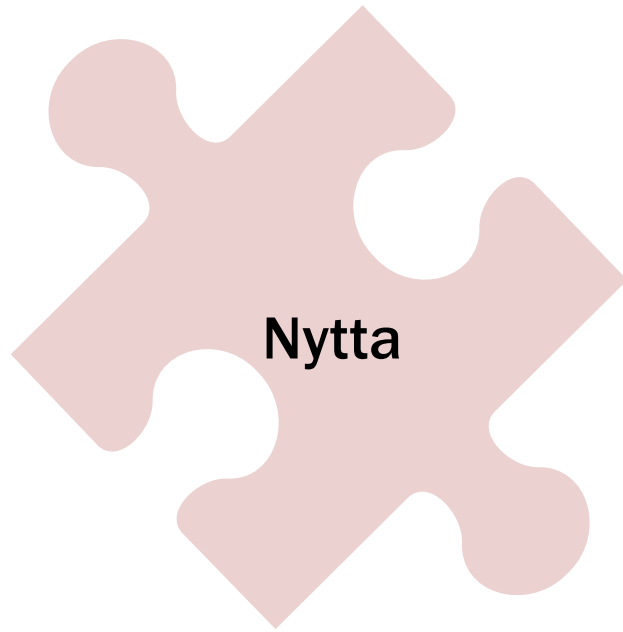
Karina Tilling, 2023-10-13

KUBINOL-modellen

- KunskapsBaserad Utveckling av Insatser för att uppnå önskad Nyttä och skapa Organisatoriskt Lärande

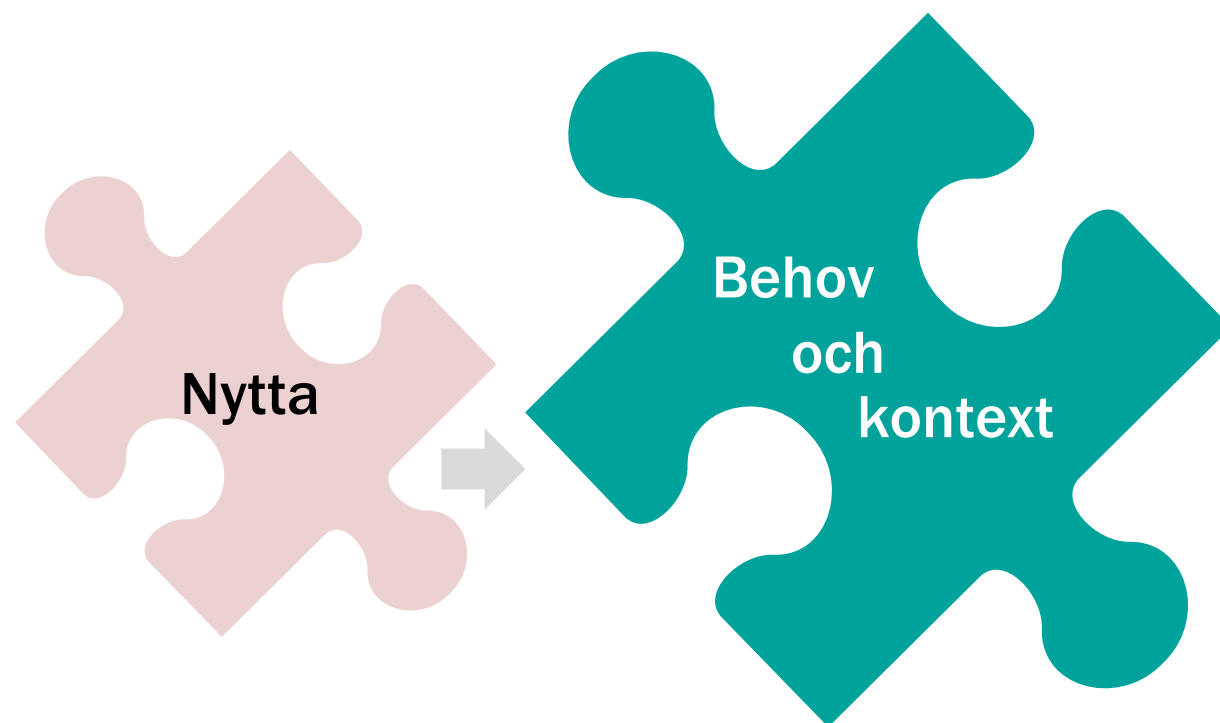
KUBINOL-modellen bit för bit

**Identifiera och
specificera vad
som önskas
uppnås**

Källa: Tilling, K., 2022.

KUBINOL-modellen bit för bit

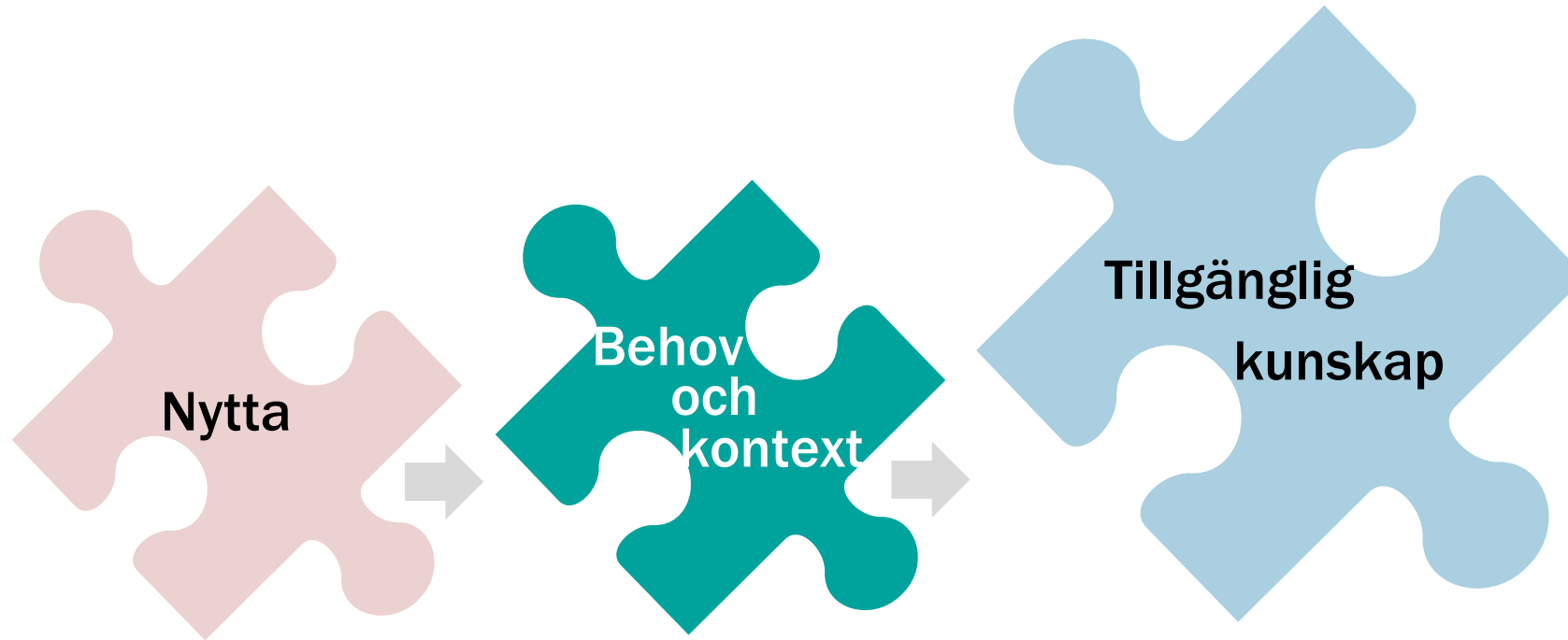

Källa: Tilling, K., 2022.

Identifiera:

- behov
- målgrupp
- kontext/
förutsättningar
- uppdrag/mål
- berörda aktörer

KUBINOL-modellen bit för bit

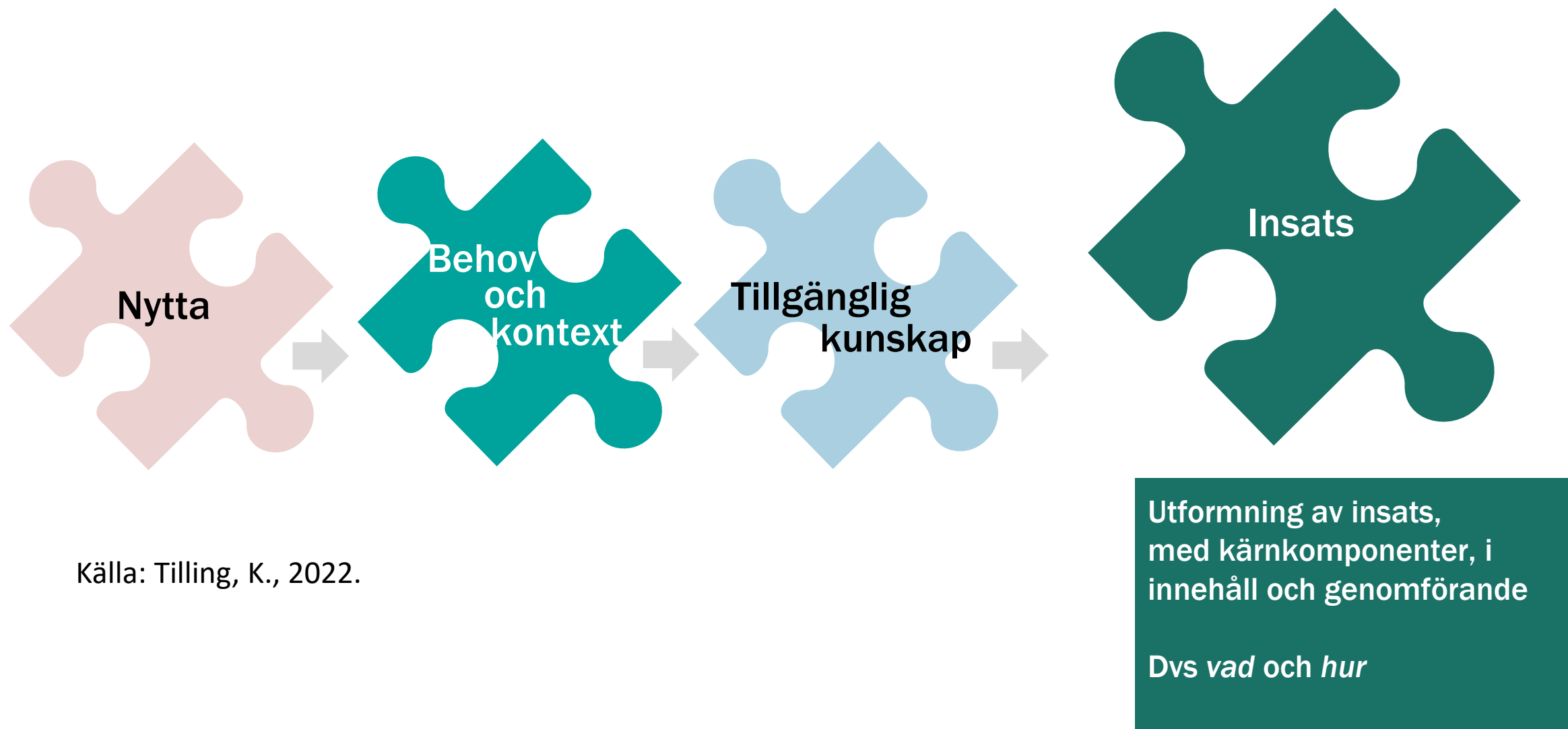
Källa: Tilling, K., 2022.

Hämta in relevant
kunskapsunderlag från:

- Forskning
- Beprövad erfarenhet
- Professionell expertis
- Målgruppen i fråga/berörda

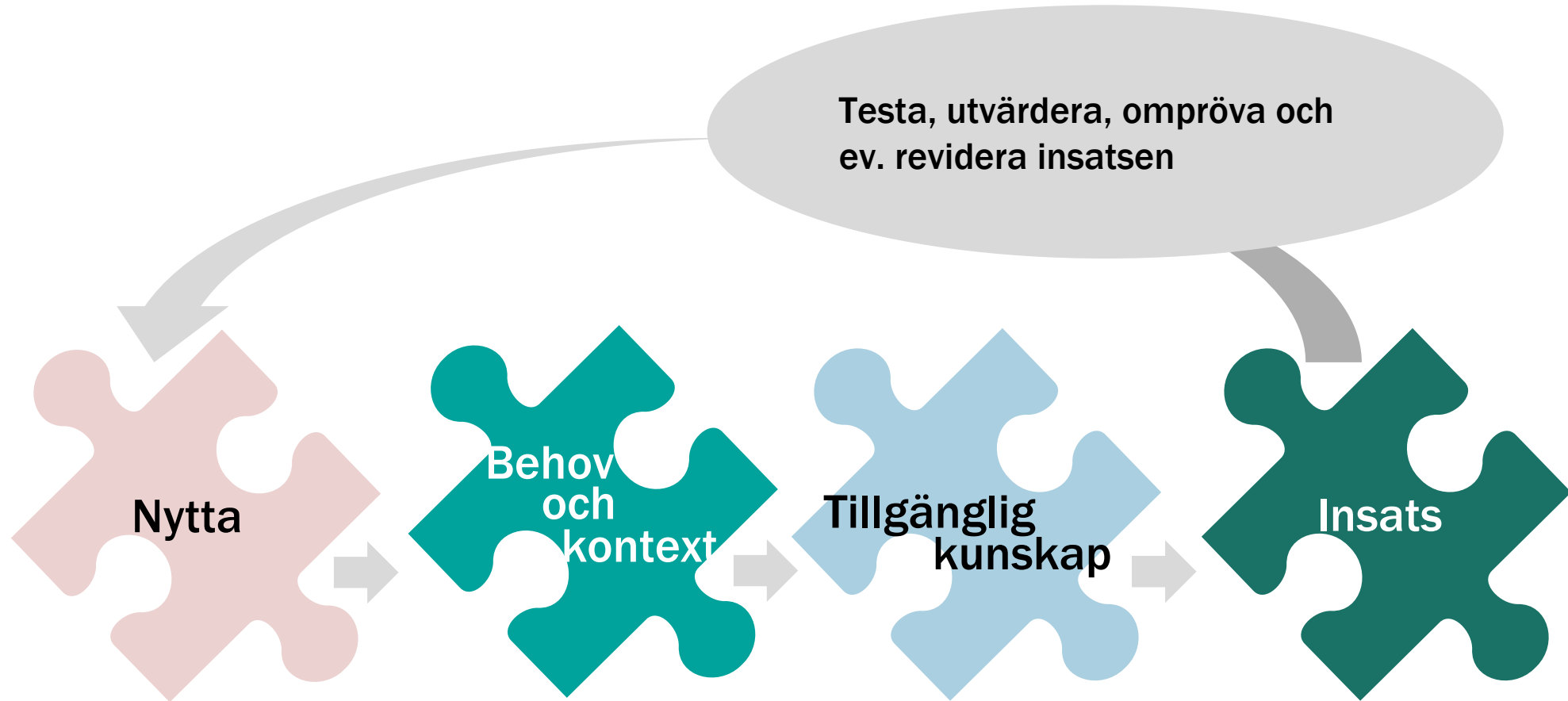
Identifiera *kärnkomponenter*
för att uppnå nytta

KUBINOL-modellen bit för bit

Källa: Tilling, K., 2022.

KUBINOL-modellen bit för bit

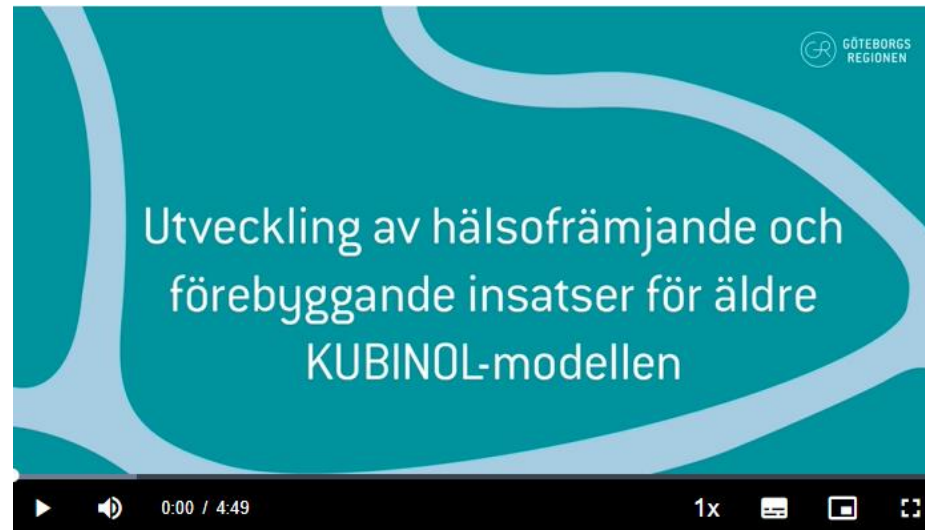

Källa: Tilling, K., 2022.

**Ladda gärna ned rapporten
och läs mer:**

<https://goteborgsregionen.se/kubinol>

Informationsfilm:

Utveckling av hälsofrämjande
och förebyggande insatser
för äldre

– KUBINOL-modellen

Karina Tilling
Oktober 2022

Del 1. FoU-studie och rapport

KUBINOL
modellen

Del 2. KUBINOL i praktiken Pilot: Processtöd fem kommuner

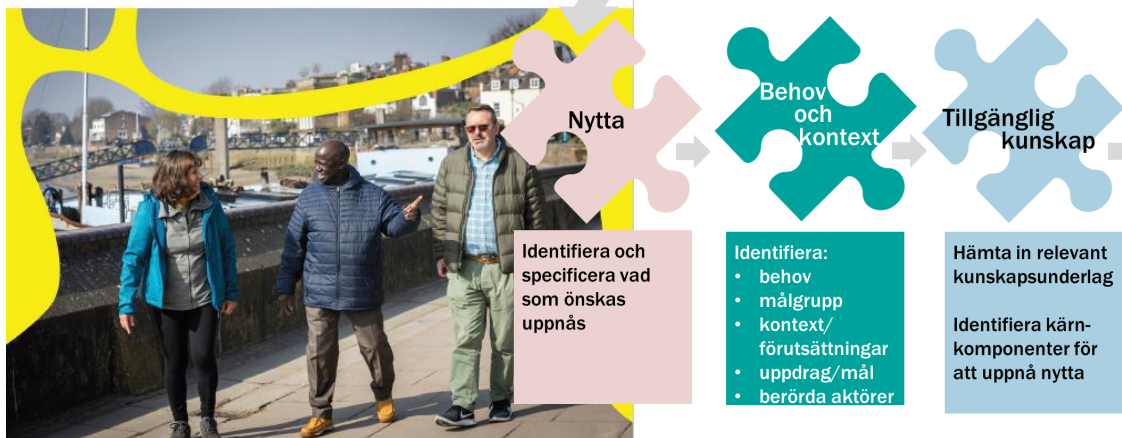
FoU i Väst

Utveckling av hälsofrämjande
och förebyggande insatser
för äldre
– KUBINOL-modellen

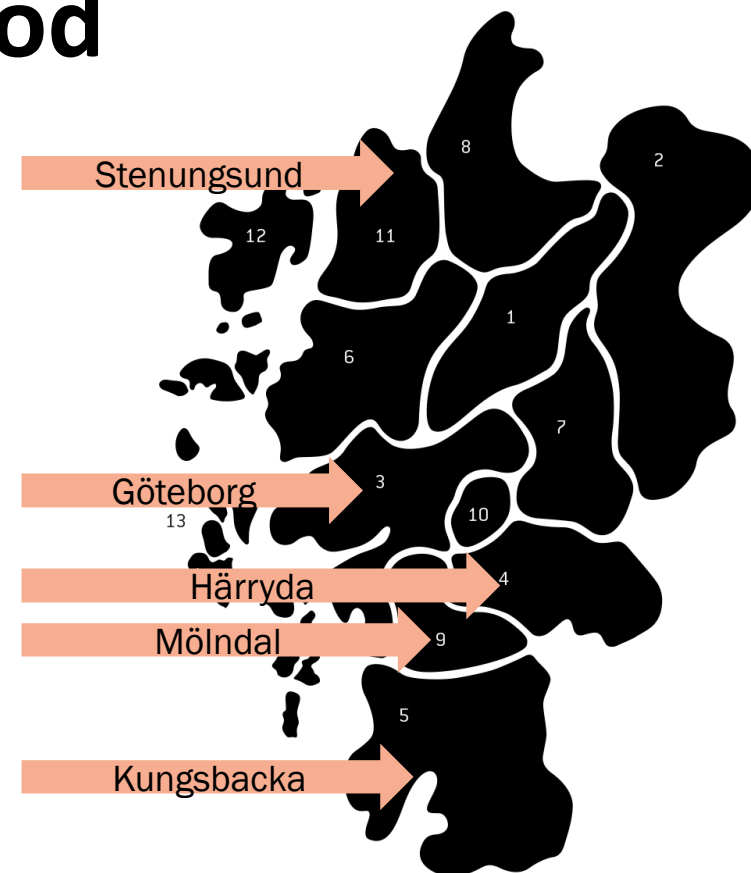
Karina Tilling
Oktober 2022

Testa, utvärdera,
ompröva och ev. re
insatsen

Syfte och förväntad nytta - processtöd

- Initiativ från fem kommuner, vilja att gå vidare
- Samskapande av innehåll och formulering av projektnytta
- Stödja utveckling av hälsofrämjande och förebyggande insatser utifrån KUBINOL-modellen
- Testa KUBINOL-modellen i praktiken → KUBINOL-metodik
- Fokus: förebygga ofrivillig ensamhet hos äldre personer
- Organisatoriskt lärande utifrån KUBINOL-modellen
- Utveckla beprövad erfarenhet i och mellan deltagande verksamheter
- Maj-nov 2023, projektavslut dec.
- 3 gemensamma träffar, 6 handledningstillfällen/kommun (30 totalt)

1 Ale	8 Lilla Edet
2 Alingsås	9 Mölndal
3 Göteborg	10 Partille
4 Härryda	11 Stenungsund
5 Kungälv	12 Tjörn
6 Kungälv	13 Öckerö
7 Lerum	

Halvtidsutvärdering, september 2023

Processtöd

(Nytta/effekt? Vad/hur? Vad kan utvecklas?)

KUBINOL-modellen

(Nytta? Användbarhet? Utvecklingspotential?)

Lärande

(Hur? Vad? Individuellt, grupp, verksamhet?)

Resultat så här långt...

- Fokus på *social gemenskap*
- Ny samverkan, medskapande
- Koppling till övergripande mål
- Beprövad erfarenhet tas tillvara
- Tillgänglig kunskap utforskas aktivt
- Den äldres behov i fokus
- Struktur och systematik
- Mervärden uppstår
- Hållbar verksamhetsutveckling

*”Att starta i vilken nytta
man vill uppnå är väldigt bra
och ger riktning till arbetet.”*

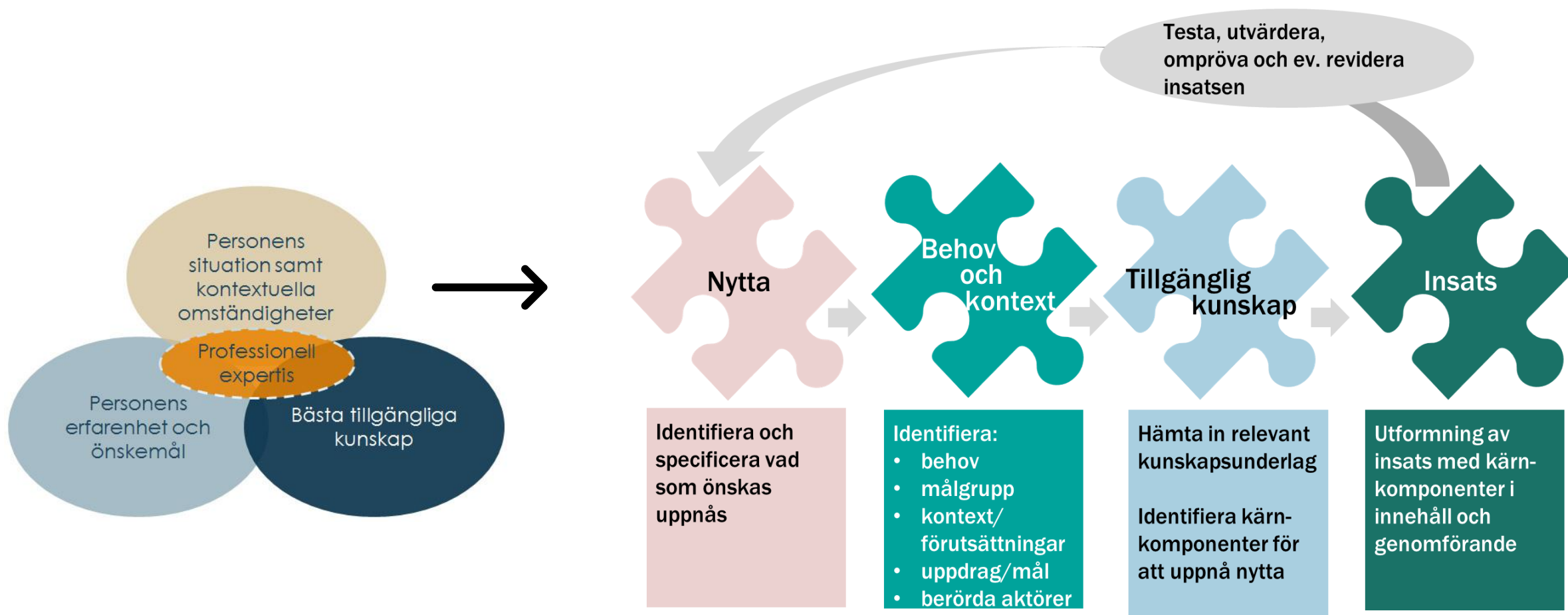
Skriftlig utvärdering, 2023-09-15

Karina Tilling, 2023-10-13

Tre take-aways...

EBP i praktiken med KUBINOL-metodiken

NYTTA

HUR

Kunskapsbaserad
utveckling i HoF
(socialtjänst, LSS, HSV)

KUNSKAP

Nytta

Identifiera och
specificera vad
som önskas
uppnås

Behov
och
kontext

Identifiera:

- behov
- målgrupp
- kontext/
förutsättningar
- uppdrag/mål
- berörda aktörer

Tillgänglig
kunskap

Hämta in relevant
kunskapsunderlag

Identifiera kärn-
komponenter för
att uppnå nytta

Insats

Utformning av
insats med kärn-
komponenter i
innehåll och
genomförande

Testa, utvärdera,
ompröva och ev. revidera
insatsen

Karina Tilling, 2023-10-13

Kunskapsbaserade insatser med fokus på nytta möjliggör hållbar verksamhetsutveckling

Karina Tilling, 2023-10-13

Hur ser du att KUBINOL- modellen kan tillämpas?

Reflektioner?

Mer om kunskapsbaserad verksamhetsutveckling i praktiken

- Schwartz B., & Tilling, K., 2023, Making evidence-based practice actionable in the social service context: Experiences and implications of workplace education, *Journal of Workplace Learning*. (kommande, open access).
- Sonnby, K., & Tilling, K., 2021, Professionsdrivet utvecklingsarbete inom öppenvård psykiatri har skapat organisatoriskt lärande, effektivitet och arbetsglädje, Socialmedicinsk tidskrift, Volym 98, nr 2.
[Länk till artikel](#)

Karina Tilling

Göteborgsregionen
FoU i Väst

Välkommen att kontakta mig:
karina.tilling@goteborgsregionen.se

